

JODKOR O'QITUVCHI JAXBOROT TEXNOLOGIYALARINI O QITISHNING ZAMONAVIY

Bebitova Marjona

3-bosqich talabasi Axborot texnologiyalari metodlari Muhammad al-Xorazmiy
nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

Abdusayidova Fotima

3-bosqich talabasi

abdusayidovafotima79@gmail.com

Egamberdiyeva Ma'suda

3-bosqich talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqola ta'lim tizimida axborot texnologiyalarini o'qitishning zamonaviy metodlaridan foydalanishga bag'ishlangan. Axborot texnologiyalari fanini o'qitishda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish misollari ko'rib chiqiladi. Hamda o'qituvchilar malakasini oshirishga yordam beradigan zamonaviy metodlar ham atroflicha o'rganilgan.

Kalit so'zlar: zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ommaviy ochiq ta'lim texnologiyasi, interaktiv darsliklar tizimlari, online ta'lim platformalari.

KIRISH

Ta'lim mashg'uloti - o'quvchilarning ilmiy bilim, ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish, ijodkorligini, dunyoqarashini, axloqiy qarashlari va e'tiqodlarini rivojlantirishga qaratilgan faol o'quv-kognitiv faoliyatini tashkil etish va rag'batlantirishning maqsadli pedagogik jarayonidir[1].

Ushbu ta'rifdan kelib chiqqan holda, axborot texnologiyalarini o'qitish yangi o'qitishning zamonaviy metodlaridan foydalangan holda o'quvchiga ma'lumot tayyorlash va uzatish jarayonini tashkil etish deb qaralishi kerak. Keng ma'noda o'rganish boshqariladigan jarayon ekanligini hisobga olsak, yangi axborot

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

texnologiyalaridan foydalangan holda o'qitish o'qituvchi va o'quvchilarga axborot bilan bog'liq fikr bildirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

Agar an'anaviy ta'lim tizimi haqida gapiradigan bo'lsak, unga mos keladigan muassasalarda zamonaviy o'qitish usullari juda kam uchraydi, lekin xususiy maktablar, o'quv markazlari va boshqa shunga o'xshash tashkilotlarga kelsak, ularning faoliyatida yangi usullar tobora ko'proq paydo bo'lmoqda. Nima uchun ushbu usullar an'anaviy usullardan ko'ra samaraliroq deb hisoblanadi?

Kompyutning paydo bo'lishi bilan pedagogik usullar o'zgaradi, ya'ni o'quv jarayoni bilimlarni "nasoslash" (o'qituvchi va talaba o'zaro munosabatlarining chiziqli qurilishi) sifatida emas, balki o'quvchining bilim faoliyatini boshqarish jarayoni sifatida qaraladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Axborot texnologiyalarini o'qitish axborot resurslari, elektron o'quv vositalari va telekommunikatsiya imkoniyatlaridan foydalangan holda, o'quvchiga ma'lum bir hodisa yoki jarayonni har tomonlama o'rganish imkoniyatini beradigan ma'lum bir ta'lim muhitini yaratishga imkon beradi. Bu ta'lim faoliyati mazmunining o'zgarishiga olib keladi, u yanada mustaqil va ijodiy bo'lib, ta'limga individual yondashuvni amalga oshirishga yordamlashdi.

IJODKOR O'QITUVCHI JURNALI Kompyuter texnikasi va dasturiy ta'minotining keskin sakrashi ta'lim jarayoniga multimedia texnologiyalari, internet texnologiyalari kabi texnologiyalarni joriy etish imkonini berdi va ulardan to'g'ri foydalanish inson shaxsi va qobiliyatini har tomonlama rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Axborot texnologiyalarini o'qitishning zamonaviy metodlari bugungi yangi texnologiyalarga mos keladi. Bu metodlar o'qituvchilar, talabalar uchun zarur bilim va ko'nikmalarini olishda yordam beradi. Quyidagi zamonaviy metodlar o'qitish jarayonida

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

muhim ahamiyatga ega:

Interaktiv darsliklar tizimlari: Bu darsliklar, multimedia, animatsiyalar, va interaktiv

mashg'ulotlar orqali o'quvchilarga ma'lumotlarni oson tushunish imkoniyatini beradi. Bu tur

darsliklar ko'p platformalarda mavjud, masalan, Khan Academy, Coursera, va Udemy.

Virtual Realitiya (VR) va Augmented Realitiya (AR): VR va AR texnologiyalari

o'quvchilarni ma'lumotlarni "ishlab chiqish" jarayonida qatnashishga imkon beradi. Bu

texnologiyalar, o'quvchilarga qaysi mavzuni o'rganish orqali nazariy ma'lumotni amaliyotga

o'tkazishini ta'minlaydi.

Online ta'lim platformalari: Online ta'lim platformalari, o'quvchilarga keng doiradagi

fanni o'rganish imkoniyatini beradi. Bu platformalar o'quv materiallariga, darsliklarga,

interaktiv dasturlarga va yordamchi turdagi materyallarga kirish imkonini ta'minlaydi.

Flipped classroom modeli: Bu modelda, darslar o'qituvchi tomonidan videotarqatuvchi

orqali o'rganish materiallari bilan to'ldiriladi, va o'quvchilar darslikni o'qib, sinovlar va

savollarga yoki o'zlarining o'zini tuzatilishi talab qilingan mashg'ulotlar bilan mashg'ulot

olishadi.

Machine Learning va AI dasturlari: Machine learning va artificial intelligence (AI)

texnologiyalari, o'quv jarayonini personalizatsiyalashda va o'quvchilarning o'zlarining talablari

va qobiliyatlari bo'yicha boshqarilishida yordam beradi.

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

Iqtisodiy matematika modellari: Iqtisodiy matematika modellari, o'quvchilarga muammolarni yechishda, ma'lumotlarni tahlil qilishda, va qaror qabul qilishda yordam beradi.

Ta'lim video darslarining tarqatilishi: YouTube va boshqa onlayn platformalarda

o'qituvchilar o'zlarining ko'nikmalari va ko'rsatmalari orqali darslar tarqatishadi.

Mobil ilovalar: O'quvchilarni qiziqtirish va bilimlarini oshirish uchun mobil ilovalar ham

foydali bo'ladi. Bu ilovalar o'quvchilarning darslarga qatnashishini nazarda tutadi va

moslashtirilgan yopiq savollar yopiradi.

Sotsial tarmoqlar: O'quvchilarga axborot texnologiyalarini o'rgatishda sotsial tarmoqlardan foydalanish muhimdir. Bu orqali o'quvchilar bir-birlari bilan o'zlashtirish,

ma'lumot almashishi, maqsadlarini o'zlashtirish va fikrlarini almashishlari mumkin. Bu zamonaviy metodlar, o'quvchilarga amaliyotga asoslangan, sodda va tushinarli hamda

motivatsiyalashdirmoqchi o'qitish usullarini taqdim etadi. Bu usullar o'quvchilarga

ma'lumotlarni oson o'rganish va nazariy ko'nikmalarini amaliyotga o'tkazishda yordam beradi.

Bundan tashqari axborot texnologiyalarini o'qitishda turli pedagogik texnologiyalar ham

mavjud. Ta'lim jarayonida turli ta'lim yangiliklaridan foydalanish ta'lim va tarbiyaning ajralmas

qismiga aylandi. Amalda, davlat ta'lim standarti talablarini amalga oshirish uchun zamonaviy

o'qituvchi zamonaviy ta'lim texnologiyalarini egallashi kerak.

IJODKOR O'QITUVCHI JURNALI

Jamiyat bugungi kunda insondan yangi sharoitlarga tez moslasha olish, moslashuvchanlik

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

va ijodkorlikni namoyon etish, murakkab masalalarning optimal yechimlarini topish, turli

odamlar bilan muloqotni samarali yo_lga qo_yishni talab qilmoqda. Binobarin, zamonaviy

bitiruvchisi mustaqil hayotda o_zini ishonchli his qilish imkonini beradigan ko_nikma, bilim va

malakalarga ega bo_lishi kerak. Ta'lim tizimining innovatsion rivojlanishining hozirgi bosqichi

- asosiy umumiy ta'lim uchun davlat ta'lim standartini joriy etish va samarali qo_llashdir.

Yangi ta'lim natijalarini aniqlash bilan ta'lim faoliyatini innovatsion tashkil etish haqida

savol tug_iladi. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari va qo_yilgan maqsadlarga mos keladigan

baholash texnologiyalarini tanlash va qo_llash qobiliyati ko_p jihatdan o_qituvchining ta'lim

faoliyati samaradorligini belgilaydi [5].

"Ta'lim texnologiyasi" tushunchasi haqida turli nuqtai nazarlarni ko_rib chiqaylik.

—Pedagogik texnologiya – ta'lim shakllarini optimallashtirishga qaratilgan texnik va inson

resurslarining butun jarayonini ularning o_zaro ta'sirida hisobga olgan holda bilim olishning

tizimli usuli [9]. Pedagogik texnologiya - bu o_quv jarayonini tashkil etish va o_tkazishda

o_quvchilar va o_qituvchilar uchun qulay shart-sharoitlarni hisobga olgan holda har bir detali

bilan o_ylangan birgalikdagi pedagogik faoliyat modelidir [4].

Axborot texnologiyalarini o_qitishda dinamik baholash texnologiyasi.

Dinamik baholash texnologiyasi o_quvchini o_ziga nisbatan baholashga asoslanadi.

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

Texnologiyadan qo_{shimcha} ta'lim segmentida samarali foydalanish mumkin. Shunday qilib, dars mashg_{ulotlarida} texnologiyadan foydalanganda, davlat yakuniy attestatsiyasi va o_{quv} natijalarini qayd etish o_{rtasida} ziddiyat yuzaga keladi. Bizning fikrimizcha, dinamik baholash o_{rta} maktab o_{quvchilarining} loyiha faoliyatidagi ishtiroki natijalarini qayd etish uchun ham qo_{llanilishi} mumkin. O_{qituvchining} ta'lim texnologiyalaridan maqsadli va oqilona foydalanishi, universal ta'lim faoliyati tizimini shakllantirish va rivojlantirish, motivatsion, operatsion va kognitiv resurslarni rivojlantirish, AKT kompetentsiyasini rivojlantirish va Davlat imtihoniga tayyorgarlik ko_{rish}, shuningdek, yoshlarni hayotga va uzluksiz ta'limga tayyorlashni ta'minlaydi. Natijaga erishish uchun yangi pedagogik vositalar talab qilinadi. Buni eski pedagogik usullar yordamida amalga oshirish mumkin emas, ya'ni o_{qituvchilar} nafaqat pedagogik tizimning elementlarini o_{zgartirishi}, balki o_z faoliyatining butun tizimini qayta ko_{rib} chiqishlari, darslarni va sinfdan tashqari mashg_{ulotlarni} standart mantiqda loyihalashni o_{rganishlari} kerak. || [2].

XULOSA

Axborot texnologiyalari fanlarini o_{rganish} talabalar o_{rtasida} universal ta'lim harakatlarini shakllantirishga yordam beradi. Shu munosabat bilan ta'lim mazmuni har bir

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

shaxs uchun zarur bo'lgan vakolatlarni ajratib ko'rsatish asosida tanlanadi. Shundan kelib

chiqib, o'quvchi yechishni o'rganishi kerak bo'lgan muammolar aniqlanadi va o'quv

materiallari shu muammolar atrofida birlashtiriladi. Shunga ko'ra, o'qituvchining roli o'zgarib

bormoqda va u ma'lumotlarning "tarjimoni" dan talabalar faoliyatining tashkilotchisiga

aylanadi; Zamonaviy sharoitda ta'lim jarayonini optimallashtirishning muhim vositalaridan biri

hisoblanadi.

IJODKOR O'QITUVCHI JURNALI Samarali pedagogik texnologiyalarni tanlash, bu har qanday o'qituvchiga, jumladan,

informatika fani o'qituvchilariga ham o'z malakasini oshirish, ijodkorlik, raqobatbardosh

bo'lish, o'z-o'zini tarbiyalash va rivojlantirishga intilish imkonini beradi. Shu tarzda, ta'lim

jarayonini oshirish va optimallashtirish muammosi hal qilinadi, ya'ni. yuqori sifatli va minimal vaqt va mehnat sarfi bilan pedagogik natijalarga erishish imkoniyati yaratiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Pedagogika: Buyuk zamonaviy ensiklopediya / Tuzuvchi E.S. Rapatsevich - Mn.: "Zamonaviy so'z", 2005. – 382-bet).
2. Bepalko V. P. Pedagogik texnologiyaning tarkibiy qismlari. M.: Pedagogika, 1989.
3. Bosova L.L. BINOM tomonidan nashr etilgan —Bilimlar laboratoriyasi internet gazetasi [Elektron resurs]. 9-son. Sentyabr 2012. URL: <http://gazeta.lbz.ru/2012/9/9nomer.pdf>
4. Volkov I.P. Maktabda iste'dodlar ko'pmi? M.: Znanie, 1989.
5. Monaxov V. M. O'quv jarayonini loyihalash va qurishning texnologik asoslari. Volgograd: o'zgartirish, 1995.

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

-
6. Selevko G.K. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari. M.: Xalq ta'limi, 1998.
 7. Suxov P. Yu., Suxova M. V., Sologub I. P. O'rganishni o'rganish. L.: Lenizdat, 1990.
 8. Pedagogik amaliyotda —Texnologiyal va —Logiyal (T. G. Galaktionova ma'ruzasi materiallari asosida) [Elektron resurs]. URL: http://contest.schoolnano.ru/progmateral/technology_intro/ (kirish sanasi: 02/10/2016).
 9. Hamidullo o'g'li, T. H. (2024). RAQAMLI AXBOROTLARNI QAYTA ISHLASHDA BULUTLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHDA CLOUD-ANDROID, ICLOUD-APPLE IMKONIYATLARI VA FARQLARI. Scientific Impulse, 2(20), 189-193.
 10. Hamidullo o'g'li, T. H. (2022). HOZIRGI KUNNING DOLZARB IMKONIYATLARI. JAWS VA NVDA DASTURLARI. Scientific Impulse, 1(2), 535-537.
 11. Tursunov, H. H., & Hoshimov, U. S. (2022). Ta'lim tizimida ko'zi ojiz o'quvchilarni informatika va axborot texnologiyalari fanida o'qitish texnologiyasi.